

СТАНОВИЩЕ
върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен
„доктор“ в СА „Д. А. Ценов“ - Свищов

Изготвил становището: доц. д-р Николина Грозева, катедра „Икономика“, ВСУ „Черноризец Храбър“, направление 3.8. Икономика, научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“ въз основа на Заповед № 810/01.09.2025г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Автор на дисертационния труд: Ния Василева Маринова

Тема на дисертационния труд: Счетоводната информация като фактор за оптимизиране на управлението на предприятията от сектор “Енергетика”.

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Дисертационният труд е в обем 249 стандартни страници, 220 от които основен текст. В структурно отношение включва увод, три глави, заключение, библиография, наброяваща 112 източника на български и английски език и 19 страници приложения. Разработката следва класическата структура за дисертационно изследване.

В увода са дефинирани обектът и предметът на дисертационния труд. **Обект** са предприятията от сектор „Енергетика“ по код 35.1 от КИД2, а **предмет** – потенциалът на счетоводната информация като важен фактор за оптимизиране на тяхното управление.

Ясно и обосновано са дефинирани и изследователската теза на автора, целта и задачите, които разработката решава. Определен е обхватът на изследването, както и ограниченията пред него. Представената в увода методология е коректно реализирана в хода на научното изследване.

Отделните части на дисертационния труд са логически обвързани в своята последователност.

В заключение са формулирани основни изводи и резултати от проведеното научно изследване.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Темата е актуална тъй като в съвременни условия предприятията в енергийния сектор оперират в динамична среда, отличаваща се с развитие на иновации в бизнеса, променящи се регулаторни изисквания, развитие на нови технологии, завишени изисквания на заинтересованите страни по отношение на прозрачността на

финансовата информация и устойчиви практики в управлението, което рефлектира върху стратегическото им развитие не на последно място чрез ефективност при използването на ресурсите. Счетоводната информация предоставя необходимите финансови инструменти и подпомага вземането на стратегически решения и постигането на съответствие с регулациите. Ето защо изследването ѝ като инструмент за оптимизирането на управлението в предприятията от енергийния сектор изисква разработването на нови методологически обосновани подходи за управление на счетоводните информационни системи и интегриране на нефинансова отчетност за устойчивост, като безспорно допринася за теоретично обоснованото му приложение в бизнеса. Внедряването на теоретико-приложните резултати и практико-приложните модели, които дисертационният труд предлага в това отношение, по мое мнение, биха били полезни в стопанската практика на организациите по принцип.

Чрез правилното формулиране на изследователските задачи в дисертацията, докторантът е постигнал изпълнението на поставената цел, а именно да се анализира и оцени ролята на счетоводната информация като стратегически фактор за оптимизиране управлението на предприятията от сектор „Енергетика“ (по код 35.1), чрез идентифициране на специфичните особености на сектора, възможностите за повишаване качеството на счетоводната информация чрез вътрешен и независим финансов одит, както и чрез изследване на приложението на ERP системите като инструмент за дигитализирано, интегрирано и устойчиво отчитане. Изследователската теза е аргументирано защитена. Всичко това е постигнато чрез приложението на подходящ научен инструментариум в хода на изследването.

Представеният дисертационен труд е логически издържан и научно обоснован. Стилът на изложението би могъл още да се преценира. Дисертацията е в обем, оптимален за изискванията към подобен вид научни трудове. Цитирането е коректно.

Авторефератът достоверно отразява съдържанието на дисертационния труд. Представен е списък от 5 научни публикации по темата на дисертацията в това число две статии и три научни доклада. Две от публикациите са в съавторство. Всички те са публикувани в нерефериранни издания с научно рецензиране или в редактирани колективни томовете. От представената справка е видно, че са изпълнени минималните национални изисквания за придобиване на ОНС “доктор” съгласно Правилника за приложение на ЗРАСРБ.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

По моя преценка научните приноси са правилно формулирани от докторанта. По-значимите са:

Първо. Детайлно е проучена фундаменталната взаимовръзка между традиционната финансова отчетност и нарастващата по значение отчетност за устойчивост. Синтезът между тези два вида информация осигурява не само данни, а цялостна картина за представянето на предприятието – от икономическата му жизнеспособност до въздействието му върху околната среда и обществото.

Второ. Предложена е авторова визия за интегриран модел за оптимизация на одитните процеси в предприятията от сектор „Енергетика“, базиран на взаимодействие между вътрешния и независимия финансов одит. Чрез емпирично проучване, осъществено чрез интервюта с експерти от сектора, са идентифицирани ключови предизвикателства в одитната практика, включително недостатъчна адаптация на отчетните системи към новите регулаторни изисквания, трудности при интегрирането на нефинансовата отчетност и неефективна комуникация между одитните екипи.

Трето. Изведено е становището, че ERP системите предоставят възможности за интегриране на финансови и нефинансови данни, което води до оперативно подобряване, интелигентна автоматизация и постигане на ESG отчетност. Обосновано е твърдението, че ERP системите осигуряват повишена ефективност и стратегическа управленска подкрепа, позволявайки на сектора да посрещне успешно предизвикателствата на дигитализацията, устойчивостта и развитието на регулациите.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

Към докторанта нямам допълнителни въпроси. Препоръчвам в бъдеще да насочи усилия към публикации в световноизвестни бази данни с реферирани и индексирани издания.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Представеният дисертационен труд “Счетоводната информация като фактор за оптимизиране на управлението на предприятията от сектор “Енергетика” представлява самостоятелно, напълно завършено научно изследване и отговаря на критериите и изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане в СА „Д. А. Ценов”, поради което **изразявам своето положително становище** на докторант Ния Василева Маринова да бъде присъдена ОНС „доктор” по професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводство)“.

Дата: 25.09.2025г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Николина І розева)